

Erfaringer med Utvei / kort status fra Utvei-prosjektet / kort status DFS

Leiarsamling - 13. januar 2025

Trygve Sirnes, avdelingsleder – Mandal
videregående skole

Anne Høy Horsberg, seniorrådgiver – Vestland
fylkeskommune

Bent Dahle Hansen, IKT-rådgiver – Oslo
voksenopplæring Sinsen / Statsforvalteren i
Vestland

Del 1: Utvei

- A) Kort om prosjektet og status
- B) Pilot i Mandal – hvordan gikk det og går det – EGENTLIG?

Del 2: DFS

- A) DFS
- B) DFS

Del 1: Utvei

A) Kort om
prosjektet og
status

B) Pilot i Mandal –
hvordan gikk det
og går det –
EGENTLIG?

Når kommer Utvei til dere?

- Status framdrift:
  - Froland skulle ta i bruk Utvei fra nyttår 2025
  - Pilot Froland stoppet av økonomiske grunner
- Når blir utrullingen?
  - Arbeidshypotese/Plan A: «Hard» utrulling i 2026 - Alle skoler «på» høsten 2026?

Mål – hva skal Utvei bidra til?

Økt kvalifisering, redusert utenforskap og økt tilbakeføring til samfunnet

Digitale borgere med gode digitale grunnleggende ferdigheter

En opplæring som tilrettelegger for at formålet med opplæringen oppfylles for elever i fengsel

Opplæring i tråd med lovkrav og kompetansemål, og arrangere eksamen/prøver

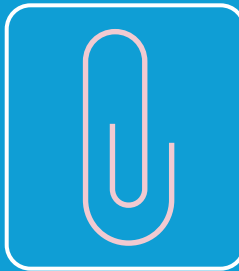

Ivaretagelse av samfunnsvern og formål med innsettelsene parallelt med opplæringen

Mål for Utvei som produktet– hvordan få det til?

Innebygd funksjonalitet som ivaretar krav til sikkerhet som følger av Straffegjennomføringsloven mm.

Innhold og funksjon som sikrer at skolen i kan gi opplæring i tråd med lovkrav og kompetansemål, og arrangere eksamen i henhold til forskrift til opplæringsloven

Normalitet i løsninger – innhold som er i bruk i arbeids- og samfunnslivet

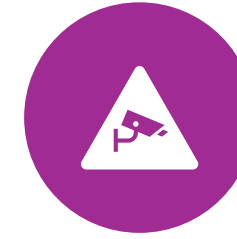
PLATTFORM I SKY –
INFORMASJONSSIKKERHET
IVARETATT AV MICROSOFT

INNEBYGGETE VIRTUELLE
BARRIERER MELLOM
FENGSELSHETER

VERKTØY FOR LOGGING
OG LOGGLESING

VERKTØY FOR
SKJERMOPPTAK

Hva har Mandal pilotert?

Grunnfunksjon og operativsystem - Windows 11 – nedlåst

Filer og produksjonsverktøy - Office 365 – kommunikasjonsavgrenset

Digital samhandling og læringsledelse - Teams for education –
kommunikasjonsavgrenset

Internett – begrenset

Programvare – for fellesfag – tilpasset

A photograph of two men in an office setting. One man, wearing a green sweater, is in the foreground on the left, looking towards a computer monitor. The other man, wearing a dark hoodie, is sitting at the desk on the right, looking at the monitor. The monitor displays a software interface with various data fields and tables. A keyboard and a glass of coffee are on the desk. The background shows a window with a view of an outdoor area.

Pilot i Mandal
– hvordan gikk det og
går det –
EGENTLIG?

Nøkkelen
til Utvei 😊

Mandal vgs

Agder fengsel avd. Mandal

- Stjernebygg med 100 plasser
- Skole og verksted i 1. etasje
- Skoletilbudet er yrkesfag og fellesfag
- 10 lærer tilknyttet skolen
- Avdelingsleder, rådgiver og litt ikt-ressurs

Oversikt elevbrukere

Foreslått

0

Work items

Godkjent - ikke ...

0

Work items

Aktiv elevbruker

37

Work items

Deaktivert

11

Work items

Slettet

33

Work items

Ikke godkjent

0

Work items

Offisiell åpning i Mandal 28.2.2024

Deltagere fra :

- KDI
- Prosjektet
- Vestland fylkeskommune
- Agder fylkeskommune
- Pressen

Digitalpedagoger over natten ... Var vi klare?

Utfordringsbilde

Hva sier læreren

Arne er 85% fornøyd.
Liten overgang fra DFS, egentlig
Lærer bruker løsningen svært ulikt, noe som er en
styrke ved Teams

Teams er:

- Svært stabil, liten nedetid
  - Raskere innlogging (ca 45 sek 1. gang, 14 sekunder deretter)
  - Programmer åpner seg fort og det er få forsinkelser.
- Løsningen fremstår rask og responsiv.
Gode spesialpedagogiske verktøy, men litt ustabile.
(kamera og mic, etc)

Å følge lenker er uferdig
Filbehandlig er krevende.

Nasjonalt realfagsteam er BRA!

Anja: Fordelen er Teams Education som
læringsplattform.
Bedre oversikt over vurderinger.
Alt på ett sted.
Bedre flyt i lærerhverdagen med å kunne
forberede på utsiden av fengselet.
Legge oppgaver til elevene hvis man ikke er
tilstede.

Elevene sier:

Krevende

- Vanskelig å få åpnet filer
- Snarveier resetter seg
- Vanskelig å finne frem i løsningen

Internett fungerer bra
Chat/ fildeling er fantastisk

Walk & talk i
grupper – 3
på gruppa

5 min.

Vi har blitt møtte med følgende krav fra
Kriminalomsorgen.

- *Elever kan ikke sitte alene. Lærer skal ha tilsyn*
- *Elever skal kun jobbe med skolerelaterte oppgaver i Utvei/DFS (nye vilkår i kravskjema fra KDI)*

OK? Konsekvenser?

Hvilke briller har vi på ...

- Fengsel

Fra KDIs "kravskjema", tidl. Elevkontrakt:

10. Datamaskinen skal kun brukes til skolearbeid. All annen bruk, eller forsøk på, er brudd på kravene. Kommunikasjon via Internett er ikke tillatt. Det samme gjelder å søke etter informasjon om domfelte/varetektsinnsatte, ansatte og deres familier og/eller søke informasjon for å begå nye lovbrudd. Å søke på pornografisk eller erotisk innhold, våpen, sprengstoff eller lignende som ikke er en del av et skolefaglig innhold, er heller ikke tillatt.

Fra referat i prosjektstyret:

Andre forhold relatert til linje:

1. *Fengselsbetjent har en oppfattelse av at lærere ikke er helt i "synk" med retningslinjer*

- Skole

Overordna del + grunnleggende digitale ferdigheter.

Fra Agder fylkeskommunes skoleregler:

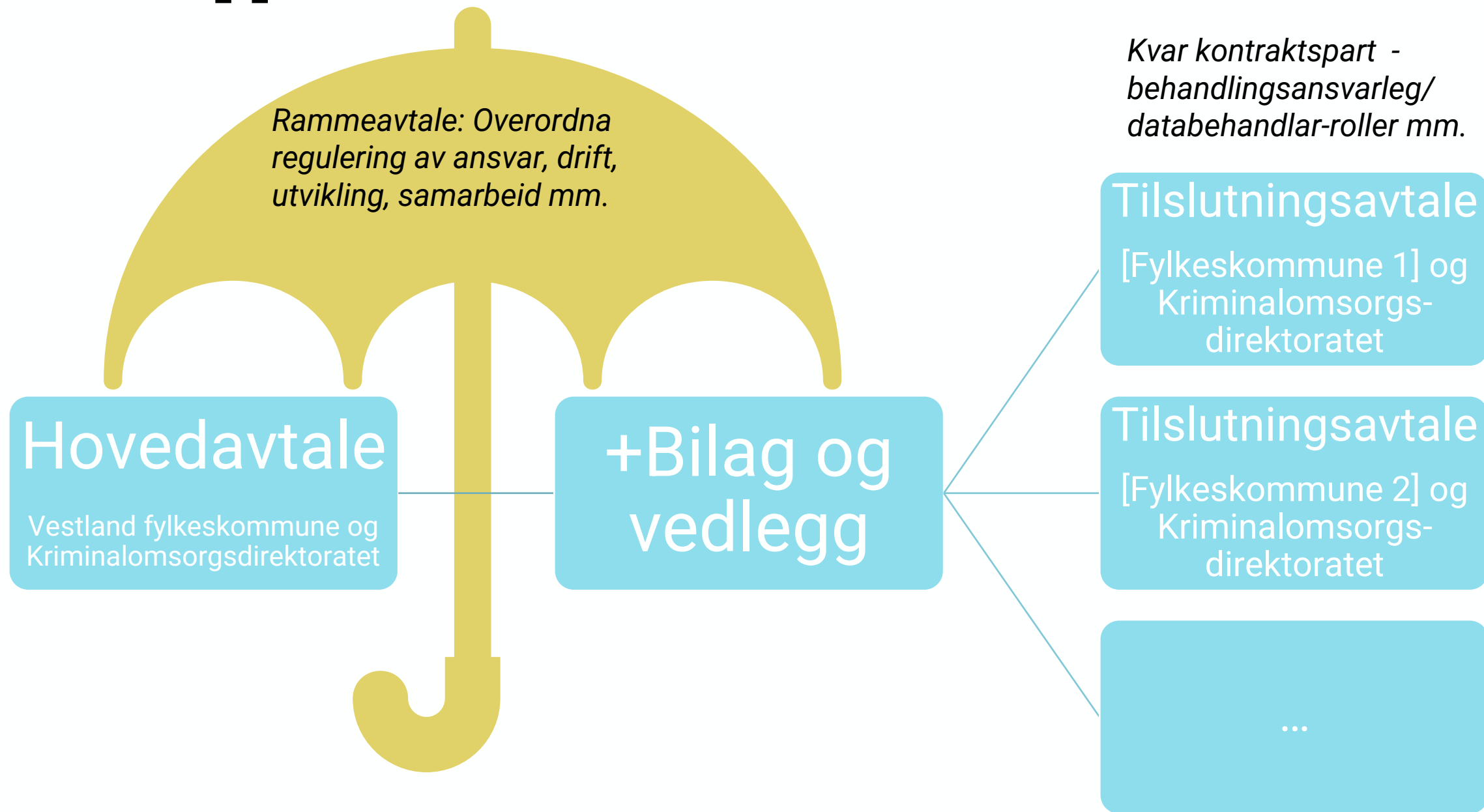
- e. bruke skolens nettressurser til å laste ned, lese eller spre pornografisk, rasistisk eller annet materiale som virker krenkende eller diskriminerende på medelever eller skolens personale
- f. bruke mobiltelefoner, PC-er og annet elektronisk utstyr på en slik måte at det virker forstyrrende på opplæringen eller kan virke krenkende overfor medmennesker

Fra lærer-epost: "jeg er bekymret for hvem sin forståelse og tolkning av regelverk og skoleforståelse som legges til grunn. Og jeg er bekymret for at elevenes opplæringsrettigheter blir påvirket"

Eierskap til Utvei

- Eierskap teknisk plattform Utvei: KDI
- *Styre ber om at det legges til grunn for det videre arbeidet med drifts- og samhandlingsavtalen at eierskap er hos KDI hvor Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) er eier og tjenesteleverandør av den tekniske plattformen "Utvei".*

Prinsippa i utkast til avtaleverk

Lærers tilgang til Utvei – i fengsel

- Fra lærer i fengsel via fylkeskommunale PCer
  - Enten åpen internettlinje fra KO
  - Eller egen linje fra FK
- Kommunisere via teams

- Skal bruke FK IKT-plattform til skoleadministrativt arbeid. Utvei som kun pedagogisk plattform

- Fra tynnklient i klasserommet
  - Både lærere
  - Og elever

Lærers tilgang til Utvei – Utenfor fengsel

Informasjonssikkerhet/ personvern

Tilgang til innsatte utenfor fengselet

I det hele tatt

Fra skolens PCer

Fra privat utstyr

Teamsapp
på mobilen
der Lærer
kan chatte
med elev

Hvert fylke sin
tolkning av hva som
må ligge på plass

Regulere med
regelverk eller
fysiske hinder

Lovarbeid i JD – personopplysninger og kontrolltiltak

Justis- og beredskapsdepartementet arbeider med ny regulering av kriminalomsorga si handtering av personopplysingar.

Interessant:

Skuletilsette sine personopplysingar i framtida –
rammer for behandling?

Kommunikasjon lærar + elev?

Kor mykje skal KDI kontrollere av elevane sin
digitale opplæringsverksemd på sikt?

Status utvikling Utvei

TILGANG TIL ELEVAR SITT
FILOMRÅDE FOR
KONTROLL

VERKTØY FOR
SANNTIDSOVERVAKING

Utvei har ikkje:
(men aktuelt i
vidareutvikling)

Løysing for celle-tilgang

FEIDE

Tjukke klientar

Utvida internett for elevar

Programvare for yrkesfag

Utvei - Internett

Internettsider på Utvei

Proxyfunksjonalitet «løst» - Fått mer kunnskap
Hastighet

KDI arbeider med Policy for lavere grad av sikkerhet

Skulle vært ferdig innen utgangen av oktober 2024, men fremdeles under arbeid i KDI

Del 2: DFS

A) Endringer i
DFS: innhold og
omliggende
rammer

B) DFS –
Funksjonsnivå og
levetid

Nye nettsider DFS

Nettsider:

- *Britannica. Gratis vs 10 000 £*
- Karriereveiledning, KI
- Lovdata, etter behov
- Elevkanalen
- Kart
- Youtube «innbakt»/embedded

Tjenesteutsetting

- KDI drifter I dag de fysiske serverene og programvaren på de fysiske serverene
- KDI flytter all programvare til Ateas servere
- KDI fortsetter å drifte programvaren
- Atea drifter maskinvaren
- Konsekvens:
  - Nedetid?
  - Nyere maskinvare (Raskere?)
  - End of support forlenges

Nedetid DFS - Nasjonale feil

**Alt i alt mye nasjonal nedetid.
10 dager?**

10.01.2024 – Problemer med VDI-pool

04.03.2024 – Problemer med pålogging (korrupt VDI)

19.08.2024 – Problemer med pålogging

27.08.2024 – Stor treghet og påloggingsproblemer

“Cannot complete your request” (24.-25.11.2024) – Sertifikat

Nedetid ved semesterstart i år (2025) – Sertifikat skulle vore bytta 19.12

Skrivarar er ustabile i fleire fengsel

Vise video blir meldt til å gå valdsamt hakkete, nesten så dei er ubrukelege.

Enkelte fengsel har større andel feil enn andre

Ny tynnklient er godkjent, HP T550, Sentral drift 09.07.2024

Dustin artikkelnummer: 5020011751
HP artikkelnummer: 5H0N1EA#ABN
Pris: 4181 (Dustin)

Modellen leveres kun med displayporter - 2 stk (ift skjermtilknytning)

Bestilling sendes med infoen under til patrick.veder@dustin.com

- Antall
- Leveringsadresse
- Fakturaadresse
- EHF Referanse
- Evt Merking/referanse
- Kontaktperson

KDI kontaktes for installasjon av nykjøpte samt navngivning av disse.

Bestilling av ny godkjent tykk PC, HP Elite Mini 800 G9, Sentral drift 28.09.2023

Gamle tynnklienter på vei ut: HP t520

- KDI: Byttes snarest
- Mange i bruk på DFS
- Stor økonomisk byrde

Andre utfordringer DFS

Ikke nasjonal nedetid, men situasjoner og feil som påvirker hardt.

29.01.2024 – Elever hadde tilgang på Facebook og Hotmail

13.03.2024 – Elever hadde tilgang på «sider de ikke skulle ha tilgang til»

Mars og April 2024 - Sporadiske situasjoner hvor lærere ikke har tilgang til elevenes private filer

Tidsperioder hvor lærere (som oftest) eller elever har utrolig tregt internett

DuckDuckGo (søkemotor) har perioder hvor den ikke fungerer. Går ofte over av seg selv etter noen timer.

Utfordringer med å vite hvilke maskiner som er godkjent for bruk i DFS

Manglende opplæring hos IKT-ansvarlige – Samlet oversikt som sendes til KDI

Brukeropplevelser – bekymringer og avvik

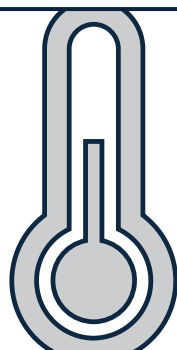
- Fagkoordinatorene
- Halden vgs og Østfold fylkeskommune
- Henvendelser til KDIs IKT-brukersenter, til dfs@utvei.no

Konsekvenser

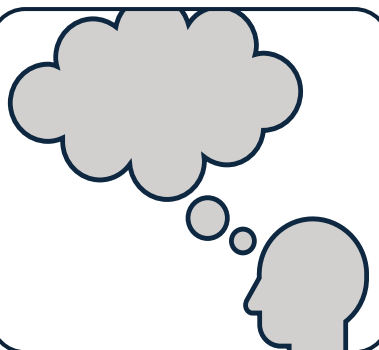
Reaksjoner

- Avvik
- Varsel
- Bekymringsmelding

Arbeidsmiljø og læringsmiljø

- Miljøet fremmer ikke læring og mestring
- Tidstyv og frustrasjon

Opplevelser

- Usikkerhet
- Manglende forutsigbarhet
- Får ikke gjort jobben

Arbeid

- Uforsvarlig stor avstand mellom IKT utenfor og innenfor
- Manglende tilgang
- Manglende progresjon læringen
- Administrative oppgaver ikke løst

Utbytte av opplæringa

- Får ikke innfridd retten til opplæring
- Innelåsing